

INTRODUCCIÓ A L'ANTROPOLOGIA

2n quadrimestre Curs 1996/97

Professora: M. Clúa

TEMARI

I. INTRODUCCIÓ. CONCEPTES GENERALS

- 1.- Què és l'Antropologia. Objecte, tècniques i mètode de la disciplina.
- 2.- Breu història de la disciplina: de l'estudi dels "primitius" a l'estudi de les societats complexes.
- 3.- Conceptes claus: cultura, raça i ètnia, i altres conceptes associats.

II. L'ESTUDI DEL PARENTIU

- 1.- Què és el parentiu? Qui és parent? El parentiu com a construcció cultural.
- 2.- Matrimoni i família: definició, tipus i polèmica sobre la seva universalitat.
- 3.- La regulació de la procreació, el control de la sexualitat i el tabú de l'incest. La teoria de l'aliança de Lévi-Strauss.

III. ANTROPOLOGIA ECONÒMICA

- 1.- Estratègies de subsistència. La relació entre ecologia, tecnologia i demografia.
- 2.- Formes de producció: forratgers, agricultors i pastors nòmades.
- 3.- La societat opulenta primitiva de Sahlins.
- 4.- Organització de la distribució de béns i serveis: reciprocitat i redistribució.

IV. ANTROPOLOGIA POLÍTICA

- 1.- Política, autoritat i poder: mecanismes de control social i manteniment de l'ordre. Tipus d'organització política.
- 2.- Les bandes de caçadors-recol·lectores i Clastres: la societat contra l'Estat?
- 3.- Societats jeràrquiques i societats estratificades.
- 4.- Els Estats primitius i les teories sobre l'aparició de l'Estat.

V. ANTROPOLOGIA RELIGIOSA

- 1.- L'àmbit del fet religiós i varietats d'experiències religioses.
 - 2.- Màgia i bruixeria.
 - 3.- La mitologia i l'anàlisi antropològica del mite.
-

AVALUACIÓ

Per tal de seguir bé el curs és necessari complementar les classes teòriques amb les sessions pràctiques. Les sessions es faran els dijous 20 de març, 10, 17, 24 d'abril, 8 i 15 de maig, al mateix horari que les classes. En aquestes sessions es passaran diversos vídeos etnogràfics sobre els temes treballats i es controlarà l'assistència.

Així mateix és obligada la lectura dels següents materials:

- els textos del Dossier d'Introducció a l'Antropologia que teniu al servei de fotocòpies;
- el llibre sobre parentiu: A.GONZÁLEZ et alt.: Tres escritos introductorios al estudio del parentesco y una bibliografía general, Publicaciones de Antropología Cultural, UAB, Bellaterra, 1983;
- l'etnografia de Pierre CLASTRES: Crónica de los indios guayaquis, Barcelona: Altafulla, 1986 (1972).

Tot això ho treballarem a classe i es valorarà la participació a través de la lectura i comentari dels textos i altres exercicis que poguem fer a l'aula. Finalment, el curs s'avaluarà a través de la suma de tres exercicis:

- a) Un treball en grup de reflexió entorn als conceptes de la introducció. Extensió màxima de 3 pàgines i l'entregareu el divendres 21 de març, abans de Setmana Santa. Valdrà un 20% de la nota final.
- b) Un treball individual sobre els vídeos vistos a les sessions pràctiques. Extensió màxima de 3 pàgines i l'entregareu el divendres 30 de maig, últim dia de classe. Valdrà un 30% de la nota final.
- c) Un examen escrit. Valdrà un 50% de la nota final però cal treure com a mínim un 4'5 perquè faci mitja.

TUTORIES:

DIMARTS I DIVENDRES DE 16 A 17H.
HORARI AMPLIABLE AMB CITA PRÈVIA

Despatx: B9-135 Telf.: 581-11-42
Departament d'Antropologia Social i Prehistòria
Facultat de Lletres

BIBLIOGRAFIA

TEMA I.

BEATTIE, J. Otras culturas, F.C.E., México, 1972.

Diccionari d'Antropologia, Fundació Barcelona, Termcat, Barcelona, 1993.

FRIGOLÉ, J. et al. L'antropologia, avui, Teide, Barcelona, 1983.

HARRIS, M. Introducción a la Antropología General, Alianza Editorial, Madrid, 1984.

HARRIS, M. El desarrollo de la teoría antropológica, Siglo XXI, Madrid, 1983.

KOTTAK, C.P. Antropología. Una exploración de la diversidad humana con temas de la cultura hispánica, McGraw-Hill, Madrid, 1994.

LLOBERA, J.R. La antropología como ciencia, Anagrama, Barcelona, 1975.

MAIR, L. Introducción a la antropología social, Alianza, Madrid, 1970.

PRAT, J. et al. Antropología de los pueblos de España, Taurus, Madrid, 1991.

TEMA II.

DUMONT, L.: Introducción a dos teorías de la Antropología Social, Barcelona: Anagrama, 1975.

FREUD, S.: Tótem y tabú, Madrid: Alianza Editorial, 1980 (1913).

LÉVI-STRAUSS, C.: Las estructuras elementales del parentesco, Barcelona: Paidós, 1981.

LÉVI-STRAUSS, C. et alt.: Polémica sobre el origen y la universalidad de la familia, Barcelona: Anagrama, 1976.

TEMA III.

GODELIER, M.(ed.): Antropología y economía, Barcelona: Anagrama, 1976.

LLOBERA, J.R.: Antropología económica. Estudios etnográficos, Barcelona: Anagrama, 1979.

SAHLINS, M.: La economía de la edad de piedra, Madrid: Akal, 1977.

VALDÉS DEL TORO, R.: Las artes de subsistencia, Adara ed., 1977.

TEMA IV.

BALANDIER, G.: Antropología política, Barcelona: Ediciones Península, 1976.

FORTES, M. & EVANS-PRITCHARD, E.E.: Sistemas políticos africanos, Barcelona: Anagrama, 1976.

LEWELLEN, T.C.: Introducción a la antropología política, Barcelona: Ediciones Bellaterra, 1985.

LLOBERA, J.R.: Antropología política, Barcelona: Anagrama, 1979.

Tema V.

DURKHEIM, E.: Las formas elementales de la vida religiosa, Madrid: Akal, 1982.

ELÍADE, M.: Mito y realidad, Barcelona: Labor, 1991.

EVANS-PRITCHARD, E.E.: Las teorías de la religión primitiva, Madrid: Siglo XXI, 1991.

PRAT, J.: La mitología i la seva interpretació, Barcelona: Els llibres de la frontera, 1985.